

charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of demand No. 34 'Administration of Justice'.

DEMAND NO. 60.—SOCIAL SECURITY AND WELFARE

(EXCLUDING WOMEN AND CHILDRENS WELFARE)

"That a sum not exceeding Rs. 29,81,10,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of demand No. 60 'Social Security and Welfare (Excluding Women and children welfare)'

Demand Nos : 4, 6, 23, 24, 31, 32, 35, to 41, 46, 47 and 62.

MR. SPEAKER.— We shall now go to the next Demands standing in the name of Chief Minister and the Minister of State for Minor Irrigation. The Hon. Chief Minister may move his Demands.

SRI D. DEVARAJ URS (Chief Minister).— Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 16,74,64,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of Demand No. 4 'Animal Husbandry and Dairy Development'."

The question was proposed.

MR. SPEAKER.— The other Demand Nos. 6, 23, 24, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 47 and 62 are deemed to have been moved and they are before the House for discussion.

SRI D. B. CHANDRE GOWDA.— Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That a sum not exceeding Rs. 28,00,55,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1980 in respect of Demand No. 31. 'Minor Irrigation'."

The question was proposed.

MR. SPEAKER.— Sri H. Gangadharan will initiate the discussion on these demands.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ (ಕೃಷ್ಣ ರಾಜ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ವರ್ಷ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಆಗಮೋಗುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆ ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಯಾವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ನಮಗೆ ಸರಿಯು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಬಗೆಹರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಕೂಡ ಘಟಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರು ತ್ತದೆ. ತಾವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಇಲಾಖೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮವುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆಗಳೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಆಗಮೋಗು ಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಡ ಒಂದು ಕಡೆ ಇರುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ತಮ್ಮ ಬಕ್ಷದ ಒತ್ತಡ ಇರುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಒತ್ತಡ ಜೊತೆಗೆ ತಮಗಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡದ ಬರುತ್ತದೋ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಸಮಗೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಅವು ಸಾಕಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಏಕೆ ಅಪ್ ಮಾಡಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಯೂ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಬಂದಿತ್ತು. ಕೆಲವೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಕ್ಷದ ಭಾವನೆಯನ್ನು, ನುರಿತು ದೇಶೀಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಷದ ಹಿತಕ್ಕಿಂತ ದೇಶದ ಹಿತ, ಬೀತದ ಹಿತಕ್ಕಿಂತ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಹಿತ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಹಿತವು ಏ ಯಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಹಕ್ಕಾತೀತವಾಗಿ ತಾವು ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ೨೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ೧೩೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೨.೭೭ ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ನಷ್ಟು ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗ ೧೦.೩೦ ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ನಷ್ಟು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತು ಶೇಕಡಾ ೭೫ರಷ್ಟು ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಲು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಹೊಳೆ ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವೂ ಸಹ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಪುಟ್ಟ್ ಅಂಡರ್‌ಟೇರಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಿರಬೇಕೆ, ಅನೇಕ ಹೊಳೆ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ, ಈ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಲಾಗಾಯ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ನೀರೇ ತುಂಬಿಲ್ಲ, ತೆಗೆಯುವ ಬೆಳೆಯು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ; ಇದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದಂಥ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕೆರೆಸಬೇಕೆಂದು ಯಾವ ತಜ್ಞರು ಸಲಹೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟರೋ, ಅಂತಹವರ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕಠಿಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುವಂತಹ ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿದ್ದವು ; ಆದರೆ ಅಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಹರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

[ಬೇರ್ವನ್ (ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ ಅವರು) ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು]

ಈ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೊಸದಾದಂತಹ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೆ ನಾವು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಷ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದುದು ; ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ ಕೃಷ್ಣಂಥ ತೋದರೆಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಬಿನಿ ಯೋಜನೆಯು ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ೪೪೧೭.೭೦ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಈ ವರ್ಷ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ೭ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಲು ಇನ್ನು ೫ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಲು ಇನ್ನೂ ೩೫ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳು ಬೇಕು. ಈಗ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಅರ್ಧ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ತರಹ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅನೇಕ ಅರೆಕಾಸಿನ ಮಜಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವುಗಳು ಮುಗಿಯಲು ೧೦-೨೦ ವರ್ಷಗಳು ಒಡಿಯಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತಾವು ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ನೀರನ್ನು ಒಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ; ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನಾವು ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. Projects should not become political projects but they must become economic projects. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಇಂಟಿಷ್ಟು ಎಂದು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸುವುದು ನಿಧಾನವಾದಷ್ಟೂ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಾವು ಮೊದಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಡಳಿತದ ಖರ್ಚು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದೊಂದು ಯೋಜನೆಗೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು, ಕಬಿನಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ೨೫ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ವರೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನು ಅದರಿಂದ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಯದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಈಗ ೨೫ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಭ್ಯುದಯ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತಿನ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾದಂತೆ ಅವುಗಳ ವೆಚ್ಚವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಂಥ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಒತ್ತಡ ತರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನೇ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಿದ್ರಗುಳಿಸುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ಶಾಸಕರು, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಹಾಗೂ ತಜ್ಞರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟವಾದಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ; ಅಂದರೆ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಪತ್ತಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ.

ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ, ಅದರಿಂದ ಬಡ್ತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸಹ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಂಗಳಲಾ ಏನು ಹಣ ಮೀಸಲಿಡುತ್ತಾರೆ, ಅಷ್ಟು ಹಣವೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆ ವರ್ಷವೇ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಹೊಸ ಮಾತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಹಳೆಯ ಮಾತು. ಮತ್ತು ಜನಜನಿತವಾದ ಮಾತು. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಅಶ್ವತ್ಥರದ ಮಾತು ಎನ್ನುವ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದರೂ ಬಿಲ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಮೊದಲಾದ ಹಳೆಯ ವಸ್ತುಗಳು ಏನಾದರೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬಿಲ್ ಕೊಡುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಜನಜನಿತವಾಗಿರುವ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಸಮಗ್ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ, ಇದು ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಹ ಮಾತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೂ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಆಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಇದರ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಕೆಲಸ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹರಿಸಿತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಸರ್ಪರೇಟ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಸೆಲ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಹಣ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸ ಆಗದೇ ಹಣ ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಆಗತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ದೋಷದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಈ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬಹುದು ನಾಳೆ ಬೇರೊಂದು ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಈ ದೋಷಾರೋಪಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಪರೇಟ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಸೆಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹದ್ದು ನನಗೆ ಒಂದು ಅನುಭವ ಇದೆ. ದೆಹಲಿ ನಗರದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬೇರೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಕೈಗೆ ಅಡಳಿತ ಬಂದಾಗ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ದೂರು ಬಂದ ಕಡೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟಿಗೆ ಮರಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಿಡಲು ಪಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ದೂರು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಆ ಕೆಲಸದ ಹತ್ತಿರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದರು. ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸವಾರ್ತೆಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಹಣ ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಒಂದು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಸೆಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದಂತಹ ಹಣ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇಷ್ಟು ಎರಡನೆಯದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುರ್ದೈವ ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತದ ಜನಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಧ, ಮತ್ತೂ ತಮಿಳುನಾಡಿನವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡ ನೆಲದಲ್ಲೇ ತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಎಂದೋದೊಗೆಗಳು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬಾರದು.

ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಹರಿಜನರನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇರಬಹುದು. ಎಲಿಯವರಿಗೆ ಹರಿಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಲಿಯವರಿಗೆ ಅವರು ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಸನೇಜ್ ಇಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ವಾಣಿಜ್ಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗಲಿ ಏನಾದರೂ ೧೦ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ, ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ಆ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನ ತಕ್ಕ ನಿಯಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಬಂದಾಗ ೪-೬ ಹರಿಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಬಾರದು? ಈ ರೀತಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಗಳಿಗೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ನ್ನು ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋಂದರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದವರ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಷ್ಟು ಆದಾಯ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸು ಹಾಗೂ ಜೈಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪೊಲೀಸು ಇಲಾಖೆಗೆ ೩೦,೨೦,೬೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೩೬ ೩೫೬ ಜನ ಪೊಲೀಸ್ ನೌಕರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯು ೮೦೦ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಕಡೆಯವರೂ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ They are criticised both for action and for inaction ಈ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೊರಗಡೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಇವರ ಮೇಲೆ ಗೊಂದಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ನಿಶ್ಚಯರಾದಾಗ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ not for their action nor for their inaction but they did not do the proper action in proper time. ಆದ್ದರಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ನಾವು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದಂತಹ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಚಾರ್ಜ್ ಟೀಕ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ತಜ್ಞರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗಡೆ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಗಳು ಅದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೇ ಪೊಲೀಸರು ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ

ದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಪೋಲಿಸಿನವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ತಪ್ಪೆದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಕೋರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ದರೋಡೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ಅನಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇದು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಬೆಳೆಯದಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವಾಟರ್‌ಗೇಟ್ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದವರು ಪೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದವರು ಇಬ್ಬರು ಮಿಷಿಯನ್‌ಗಳು. ಇದು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾದ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಜನತೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಧೋಲನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ದರೋಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪೋಲಿಸಿನವರು ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯ. ಇದ ಮುನ್ನವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಎದ್ದಿಲ್ಲ. ಪೋಲಿಸರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಸಮಸ್ಯೆ. ಏನೆಂದರೆ ಕೆಲವರು ಏನಾದರೂ ಬೇಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಅವರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದಾಗ ನಾವು ಕ್ರಿಟಿಸಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡತಕ್ಕಂಥಾದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವರು They must take proper action at the appropriate time. ಅದನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಎದ್ದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗೆ ಎರಡು ಕೊಠಡಿಗಳಿವೆಯನ್ನು ವುದನ್ನು ನಾನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದನೆಯದು ದಕ್ಷತೆ ಎರಡನೆಯದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ. ಇವೆರಡೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದರ ಕಾರಣವೇ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತಿನ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಮಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷತೆ ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷತೆ ಮನುಷ್ಯನ ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಲ್ಲ. ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ಆಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಆಗ ದಕ್ಷತೆಯ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಜನಜನಿತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಾತು ಅಂದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್‌ಗೆ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಕೊಟ್ಟವನೇ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿ ಕಸ್ತಡಿಯೊಳಗೆ ಇರಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿವರಣೆ ತರುವ ಮುನ್ನವೇ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯವೇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಹಿಂಸಾಚಾರ. ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಂಥ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದವರು ಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಟರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಬೆಳಕು ತೋರಿಸದೇ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿವೆ. ಇವರು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಆರ್ಟರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್‌ನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್‌ಗೆ ವರ್ಗಮಾಣತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಪೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಿದೆ ಕಳ್ಳತನ, ದರೋಡೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥಾಒಂದು ಕೊಲೆಯು ಸುಳ್ಳು ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗಳಿವೆ, ಅಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಪರಾಧಗಳ ತನಿಖೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ನೊಳಗೆ ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿವೆ. ಹೊಡೆದಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಅರಸ್ಟ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವನನ್ನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಸಾಚಾರಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗವಿಲ್ಲ. ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿದೆ. The police is not taking proper action; otherwise it would not have come to the criticism. ಇವರು ಜಾರ್ಜ್‌ರೀಟ್ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಏನು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೋ ಆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಅವನು ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂಥಾ ಕೊಲೆಯಾದಾಗ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಇರುತ್ತದೆ, ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ; ಇದುವ ತಪ್ಪು ದಾಖಲೆ ಎಳೆಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಗೆ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ಇವತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಇಲ್ಲ ಏನು ವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಒಂದು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸಬೇಕು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮೊದಲನೇ ವರ್ತಮಾನ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಶಿಫ್ಟ್‌ವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಅಂದರೆ ೨೪ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಆದರೆ ೨೪ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಅದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಒರಿಜಿನಲ್ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ, ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿಗಳಾಗಿ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದಹಾಗೆ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಬರೆದುಕೊಂಡು ಮೇಕದ್ದ ಮೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೇಜ್ ಪಟೇಲ ಅಥವಾ ಮುನ್ಸೀಫರು ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಮೂರು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ; ತಯಾರುಮಾಡಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕೊರ್ಟಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿ ಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಅನ್ನು ೩ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದ ರಿಂದ ಮೋಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಈ ಒಂದು ವಿಧಾನವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಘಟನೆಗಳು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸಿವಿಲ್ ಮ್ಯಾಟರ್‌ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಪೊಲೀಸ್ ಜರ್ನಲ್ ಗಳಲ್ಲೂ, ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಸಿವಿಲ್ ಮ್ಯಾಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಭಾಗವಹಿಸ ಬಾರಹು, ಪಕ್ಷಪಾತ ವಹಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿವೆ, ಶಾಸನದಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ರೆಂಜ್ ಕಮಿಷ್ನಲ್ ಆಫ್, ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿರತಕ್ಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿವೆ. ರೆಂಜ್ ಕಮಿಷ್ನಲ್ ಆಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರ ಪರ. ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಮನೆ ಬಿಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿವೆ, ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತಾವೇ ನೇರವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಅವರ ಪರ ವಹಿಸಿ, ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬನಾವಟ್ಟು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗ ಗಳಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಜನ ವಕೀಲರುಗಳು ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಇದ್ದೇವೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿಯಾಗಿ ಕರೆತಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ವರ್ತಮಾನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು; ಈ ನಾಗರಿಕ ಯುಗದಲ್ಲೂ ಫಿಸಿಕಲ್ ಟಾರ್ಜನ್‌ನು

ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಲವೊಳಗೆ We must resort to mental torture. ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಾಪುರಾಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಹಿಪ್ಪುಟಿಸಂ ವಿಜ್ಞಾನ ದೊಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿಪ್ಪುಟಿಸಂ ಸೈನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅನಾಗರೀಕತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಾಗರೀಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶೋಧ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರದಿಯ ೧೦ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ; Police also arrested 3140 persons for specific offences. ಎಂದು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಂಧನದ ಗಲಾಟೆ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಜನರ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರು ೪೦ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ೧೯ನೇ ತಾರೀಖು ಗೊಂದಲ ಆಯಿತು, ೧೯ನೇ ತಾರೀಖು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ ೨೧ನೇ ತಾರೀಖು ಅರೆಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ, ೧೯ನೇ ತಾರೀಖು ಗಲಾಟೆಯಾದರೆ ಪೊಲೀಸರು ನನ್ನನ್ನು ಅರೆಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ೨೧ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಅವರು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, Police Department has become statistical minded.

ಇಷ್ಟು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ, ಇಷ್ಟು ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಆಗಬಾರದು, ಇದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಗೊಂದಲ ಜನತೆಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವಂಥಾ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕ ಆಗತ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಯಂವರ್ತಿಸತಕ್ಕ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅಳತೆಗೊಲಿಸುವಾಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಎಂಥಾ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಯಾವ ಯಾವ ಸೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಈ ಒಂದು ಸ್ಪಾಸ್ಸಿಟಿಕ್ಸ್ ಮೈಂಡೆಡ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತಲೆ ಎತ್ತುವಂಥಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ವರದಿಯ ೧೨ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ ೧೯೭೭ ಮತ್ತು ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ತಾಳೆ ನೋಡಿದರೆ ವರ್ಷಾರ್ ಡಕಾಯಿತ್ ಮತ್ತು ರಾಬರಿ ಫಫ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೨೦ ವರ್ಷದ ಸಮೀಪ ಆಗಿದೆ ಆತ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ, ಅಲ್ಲಗೆ ಲಿಂಗಾಯತರು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹರಿಜನರು ಕೈದಿಗಳಾಗಿ ಹೋದರೆ ಏನಯ್ಯಾ ನೀನು ವರ್ಷಾರ್ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ ? ಇಲ್ಲ ಹೊಡೆದಾಟ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀಯಾ ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಕೇಸ್ ೩೦೨ ಇರಬೇಕೆಲ್ಲಾ ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ, ಇನ್ನು ಮುಸ್ಲೀಂ ಜನ ಬಂದರೆ ಏನಯ್ಯಾ ಖಿತ್ ಪಾಕಿಟ್, ಫವ್ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ, ಇನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಜಾತಿಯ ಕೈದಿ ಬಂದರೆ, ಏನಯ್ಯಾ ವಿಸ್ ಅಪೊಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಇಲ್ಲ ೪೦೪, ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೀಯಾ ಅಂತ ಹೀಗೆ ಕ್ಲಾಸ್ಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಇದು ಏತಕ್ಕಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸುವಾರಾ ೨೦ ವರ್ಷದ ಅನುಭವದಿಂದ ಆ ತರಹ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಫಫ್ಸ್ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಏರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಬರಿ ಡಕಾಯಿತ್ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿ

ದರೂ, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಡುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ಮನೆಗೆ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳ ಬಂದಾಗ ಅವನು ಮನೆಯಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿದ ಎಲ್ಲೂ ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಗೆ ಬಸವಣ್ಣ ನವರ ಹೆಂಡತಿ ನಿಲಾಂಬಿಕೆಯ ವರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಓಲೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಆಕೆಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಆ ಕಳ್ಳ ಕೂಡಲೇ ಓಡಿ ಹೋದ, ಬಸವಣ್ಣ ನವರಿಗೂ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ನಡೆದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದಾಗ, ಆಗ ಬಸವಣ್ಣ ನವರು,

“ಎನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದ ಸಜ್ಜನೆಯೆಂದು ನಂಬಿದನಲ್ಲಾ, ಎನ್ನಯ್ಯನ ಕೈ ಎಷ್ಟು ನೊಂದಿತ್ತೋ ತೆಗೆದು ಕೊಡಾ, ಎಲಾ ಚಂಡಲಗಿತ್ತಿ—ಕೂಡಲ ಸಂಗನಮನೆ ಗೊಬ್ಬ ಕಳ್ಳಬಂದರೆ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರಿಲ್ಲಾ ” ...

ಅಂತ ಆಗಲೇ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಸೋಶಿಯಲಜಂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲೂ ಹುಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗೂ ಬಾಗಿಲು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋಣವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗೂ ಫೋಲೀಸ್ ಕಾವಲನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದರೆ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾರಲ್ಲ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ಅವರು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಬೀಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ದಯೆ ಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೂ ಒಬ್ಬ ಫೋಲೀಸ್ ಕಾವಲು ಹಾಕಬೇಕೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವ ವಸ್ತು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಬೆನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಇಷ್ಟಿಲ್ಲ, ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಿ. ಒ. ಡಿ. ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಬರಲಿ ಅದನ್ನು ಸಿ.ಒ.ಡಿ.ಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಜನರಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ ಇವತ್ತು ಜನರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಒತ್ತಾಯ ನಿಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸಿ.ಒ.ಡಿ.ಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ ಉಳಿದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯ ಕೊರತೆ ಇರಬೇಕೆನೋ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅನುಮಾನ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಏತಕ್ಕೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಏನಿವೆ, ವೃದ್ಧಿಚಾರ, ಅನಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಬದಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಫೋಲೀಸರೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಕೆಲಸ ನಿಮ್ಮ ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದೊಂದು ಗ್ಯಾಂಬಲಿಂಗ್ ಹೌಸ್‌ಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವೇಶ್ಯಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವವರಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟುಷ್ಟು ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಇಷ್ಟುಷ್ಟು ಕೇಸ್‌ಗಳೆಂದು ಬಂದು ಅದರಿಂದ ನಿಗದಿ ಮತ್ತು ಪೊಗದಿ ಎರಡೂ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್‌ನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇನೋ ಅಂತ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಮಿಟರ್‌ಗಳು ಕಳ್ಳತನವಾಗುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಕಳ್ಳತನವಾಗುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ, ಅನಂತರ ಮೆಟಿಯಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಫೋಲೀಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಅದೇ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನೈತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜೈಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ೧೯೭೪ನೇ ಇಸ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಜೈಲ್ ರೋಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದಾಗ ಜೈಲನೋಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಅಪರಾಧಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಭತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದು ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ. ಆದರೆ ಅಪರೇಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ೯ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೋಡಿದರೆ ಅಪರಾಧಿಗೆ ಅಷ್ಟು ೯ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಹಾರ ಅವನಿಗೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ನಾನು ಇದ್ದು ಸ್ವತಃ ಅನುಭವಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾನೂನಿನ ರೀತ್ಯ ಅವನಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ೯ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಹಾರ ಸಲ್ಲತಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ, ದನಗಳೂ ಕೂಡ ತಿನ್ನದೇ ಇರುವಂಥಾ ಆಹಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಒಂದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವನಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು, ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಹಾರ ಕೊಡ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುದ್ದೆಯಲ್ಲ ಹುಳು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಅನ್ನ—ಅನ್ನವೇ ಅಲ್ಲ, ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ ಅವರು ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಬೀಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ತೌಡನ್ನು ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ತಂದು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ತೂಕ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಆ ತೌಡನ್ನೂ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ರೊಟ್ಟಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವತ್ತು ಅವನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಏನು ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದು ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಸಹ ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಾ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಾಗಿ ಗಲಾರದ. ಮತ್ತು ಜೈಲಿನೋಳಿಗೆ ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಯ ಹವೆಯನ್ನು ಕುಡಿದವನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕಿಟ್ಟಿ ವಾಸನೆ ಅಲ್ಲ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ತಾವು ಏನೋ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಸರಿಯಾದ ಆಡಳಿತ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸಂಕಟವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಗತಕ್ಕ ದೋಷವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡೂ ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಿದರೂ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೪-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಕೈದಿಗಳನ್ನು ಕರೆತಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ಕೋಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಆ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ ? ಅಲ್ಲಿ ಕಸವನ್ನು ಗುಡಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದಿಲ್ಲ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಿ ; ಆದರೆ ಅವರು ಇರತಕ್ಕ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಕೋರ್ಟ್ ಬಳಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬಳಿಯಾಗಲಿ ಶುಚಿಯಾಗಲಿ ಇಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ದೋಷವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟಿನವರು ಪೊಲೀಸ್‌ನವರು ಹಾಗೂ ಜೈಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು ಅದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾರು ಶುಚಿಯಾಗಿಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ೧೦ ಜನ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಜಾಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ; ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ೧೫-೨೦ ಜನರನ್ನು ಇರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಏಕೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಮಖಾನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ; ಒಳ್ಳೆಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯಲಿ ; ಮತ್ತು ಆಯ್ಕೆ

ಮೈಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾರಣಾಸಿ ನಗರ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಉಲ್ಲನ್ ರಗ್ಗುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೪ ಜೈಲಗಳಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಮಗ್ಗುಗಳಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದಂತಹ ಜಮಖಾನಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿವೇದಿಸು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಫ್ ಕಾಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಶೇಕಡ ೪೭ ರಷ್ಟು ಕಾಟರ್ಸ್ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಲದು. ಏಕೆಂದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಾಸಿಸತಕ್ಕ ಮನೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಟರ್ಸ್ ಅನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಜೈಲ್ ಸ್ವಾಫ್ ಕಾಟರ್ಸ್ ಏನಿವೆ ಅವು ಸ್ವಂ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗುಂಡಸಲುಗಳಿಗಿಂತ ಕಡೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಾಟರ್ಸ್ ಗಳು ೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿಸಿರುವುದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮಾವವರಾದವರು ವಾಸಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿವೇದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಾಲಜಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ, ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮತ್ತೂ ನೀರಿನ ತಾರವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ನೀರಾ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ತಕ್ಕ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ೬೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ವಾಟರ್ ಮತ್ತು ೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸರ್ಫೇಸ್ ವಾಟರ್ ಅಂದರೆ ನದಿಗಳದ್ದು ಇರುತ್ತದೆಂದು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಆಯಾಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಾಲಜಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ವಾಟರ್ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇವತ್ತು ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರ ಇರುವಾಗ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ, ಕೈಯರನ್ಸ್ ಬೇಕು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಬೇಕು, ಹಣ ಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ನದಿಗೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿ ಗೇಷನ್ ಅನ್ನು ಮೈಲಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪಾಟ್ ನರ್ ಷಿಪ್ ಮೇಲಾಗಲಿ ಹಾಕಿ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಕಪಿಲ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ೧೩ ಸಾವಿರ ಬಾವಿ ಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಬೆಳಗಾಂವಿನಲ್ಲಿ ೩೩ ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲು ಅವಕಾಶ ಇರುವಾಗ, ನಾವು ನೀರಾವರಿ ೧೪ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮುಂಟುಮೈತ್ರಿವೆ ಭರವಸೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಂಗಳದರೆ ಇರಿಗೇಟಿಡ್ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತರವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇರಿಗೇಟಿಡ್ ವಿರಿಯಾವನ್ನು ಮೀರಿರುವಾಗ ನಾವು ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮುಂಟುಮೈತ್ರಿವೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮಾತು. ಹೀಗಾದರೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಹರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್ ನಿಂದ ಪೊಟೆನ್ ಷಿಯಲಿಟಿ ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜಿಯಾಲಜಿ ಇಲಾಖೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ವಂದಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತಕ್ಕೇಡ್ (ಪರಸಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸಂ ಅವರು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು ಮಾಡಿಸಿರತಕ್ಕಂತ ಈ ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಹಣವು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೈಲ್ಯಾ ವರ್ಗವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ; ಮತ್ತು ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಶುದ್ಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಲಿರುವುದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾನುಭಾವ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ :

..ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ, ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ, ಮನಿಯ ಬೇಡ, ತನ್ನ ಬಣ್ಣ ಸಬೇಡ ಇದಿರಹಳಿಯಲು ಬೇಡ, ಇದೇ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧ ಇದೇ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧ...ಎಂದು.

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಶುದ್ಧವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದ್ದೇ ಅದರೆ, ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮನವಾರೆ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. 'ಸಕಲರಿಗೆ ಲೇಸನ್ನೇ ಬಯಸುವ ಕೊಡಲು ಸಂಗಮ ದೇವ' ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸಂ ಅವರು ಸಕಲರಿಗೂ ಲೇಸನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಹೊರಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಥವಾ ಯಾರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಭೇದಭಾವವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವಾಗಲೀ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ನಾಯಕರಾಗಲೀ ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಆಗದಂತಹ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ದಿವಸ ಶಾಂತಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವಾಗ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಇವತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ; ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವಂತಹ ಹರಿಯಾಣ, ಪಂಜಾಬ್, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಿರಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜೈಲಿಗೆ ಬೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಹಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಎಂತಹ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಕೃಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರಿಗೆ ಇದು ಯಾವುದೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ 'ಎ' ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು ಇವರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ, ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಂಬೆಹಣ್ಣನ್ನು ಸಹ ಇವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ನಮ್ಮನ್ನು 'ಎ' ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತಕ್ಕೇಡ್.—ಇವರನ್ನು 'ಎ' ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, ಇಂತಹ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಊಟ ಉಂಡು ಇವರು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯದ ಹಾಗೆ ಆದರು. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರನ್ನು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಇವರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಇವರ ಸಣ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಮುಖಂಡರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಅಟಲ್‌ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿಯವರು, ಶ್ರೀ ಅದ್ವಾನಿಯವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಅದ್ವಾನಿಯವರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ನನಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಸನ್ಮಾನವನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರನ್‌ರವರು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ. ಇದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂಥದ್ದು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜೀವನಾತ್ಮಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವಂಥಾದ್ದು ಎಂದರೆ ಅದು ನೀರು. ನಮಗೆ ನೀರು ಎಂದರೆ ಬಂಗಾರ, ಬಂಗಾರ ಎಂದರೆ ನೀರು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವವರು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಬ್ಬರೇ ಎಂದು ನನಗಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವಂತರ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಪರ್‌ಲಮೆಂಟರಿಂದ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಅಪ್ರೂಕ್ಯಷ್ಟ ಯೋಜನೆ ಕೆಪಿಎಂ ಯೋಜನೆ, ತುಂಗ ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ಕಾಮೇರಿ ಯೋಜನೆ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ೧೬೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ಕಾಲುವೆ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ೩ ಲಕ್ಷ ೧೭ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು ಹಾಗೂ ಎಡದಂಡೆ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ೧ ಕೋಟಿ ೩೧ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿ ಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಗಂಗಾಧರನರವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಲಪ್ರಭಾ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಹಾಕಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ದ್ದಂಥ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ರೇಣುಕಾ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ೨೨ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಆಗುವಂಥಾದ್ದು ಇದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೇರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಇಲ್ಲದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆಯ ಇಂಜಿನಿಯರಗಳು ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಮಲಾಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ೧ ಲಕ್ಷ ೧೨ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮಿನಿಂದ ೫೮ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಎರವಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ೬೮ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ, ಅಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಈ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವಂತೆ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮೊನ್ನೆ ೫೨ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ 'ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರಕಲಿರುವ ನೀರು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ ; ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮಲಪ್ರಭಾದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಬರಗಾಲದ ದವಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂಥ ಪ್ರದೇಶ ಇವತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ ; ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ಆಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಾಳೆ ಕುಂದರಗಿಯವರ ೫೦ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಅವರು ಬೈರಹೋಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹರಿ ನಾಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ೧೯೬೧ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ವಂತು ೧೯೭೮ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ಇದರಿಂದ ೧೦,೮೦೦ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಲಾಪ್ರಭಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ೧೫ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಅಂತರ ಇದೆ. ೧೫ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಇದು ೧೯೬೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಜಲಾಶಯದ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ೩೧ ಇಂಚಿನಿಂದ ೨೧ ಇಂಚಿನವರೆಗೆ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಸ ಜಲಾಶಯವನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ೮ ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್. ವಾಟರ್ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ೧೦,೮೦೦ ಎಕರೆಗಳು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ೧,೨೦೦ ಎಕರೆ ಮಳುಕುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ೨,೦೦೦ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಸಬ್‌ಮರ್ಜ್ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ೮,೦೦೦ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೫,೬೦೦ ಎಕರೆ, ೨೦ ಷರ್ಪದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಬಾಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಬಾವಿಯಲ್ಲೂ ೧೦ ಸಾವಿರ ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳಷ್ಟು ನೀರು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವರು ೧೯೬೧ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ೮೦ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ೩೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜುಲೈನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವೆಂಬರ್ ವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಜನರು ಇದರಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಸವ ದತ್ತಿ, ಬಾದಾಮಿ, ನರಗುಂದ ಭಾಗದೊಳಗೆ ೧೦ ಇಂಚಿನಿಂದ ೧೫ ಇಂಚಿನವರೆಗೆ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅದ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ೩೬ ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್. ನಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ೫೬ ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ನಷ್ಟು ವಾಟರ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಊಟ ಮಾಡಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉಣಿಸು ದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಯಾರು ಉಪವಾಸ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಿಗಡಿ, ಹರಿನಾಳ, ಕುರುಗುಂದ ವುಂತಾದ ಯೋಜನೆ ಗಳು ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹರಿನಾಳ ಯೋಜನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಸತತವಾಗಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದಂಥ ಕುರು ಗುಂದದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಫ್ಟ್ ಇಂಟೀಷನ್ ಸ್ವೀಮನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕರಿಕಟ್ಟಿ, ಹಾನಗಲ್, ಉಳ್ಳೆಗೆರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯದೇ ಈ ಮಲಪ್ರಭಾ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರು ದೊರಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಮತ್ತೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗಳ ಒಪಿನಿಯನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಅವುಹಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಾರದು. ಇನ್ನು ಕರಿಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ೪,೦೦೦ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ೨ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ಮಲಪ್ರಭಾ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ನೀರನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟವಾದುದು. ಕೇವಲ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಆಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ; ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ನಾಲೆ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮಪಾತ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಭೂಮಿ ಸಮಪಾತವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನೀರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೋ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ, ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಕಟ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಸಮಪಾತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. - ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲೆ ತಜ್ಞರು ಬಂದು ನೋಡುವ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಾನಲ್‌ನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಬಸವಯ್ಯನವರ ಕೂಡ ನಾನೂ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ಚಾನಲ್ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ಯಾವ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಏನೋ, ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು

ಗಿತ್ತು, ಮತ್ತೇ ಅದನ್ನೇ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ ವಾದುದು. ಇಂತಹ ಚಾನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು? ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡುವಂಥ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದರು? ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ತಜ್ಞರು ಬಂದು ನೋಡುವ ಈ ಮಹಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಎಲ್ಲಾ ದರೂ ಕೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೊಗಳಲೇಬೇಕು. ಮಲ ಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರದೇಶವೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿ ಶೃಂಗಾರದ ಬೀಡು. ಇಲ್ಲಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಶೃಂಗಾರವನ್ನು ನೋಡಿವರ ಮನ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಕನ್ನಡ ಕವಿಯೊಬ್ಬನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :

“ಅಲ್ಲಿ ಮಾಮರದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾಲತೆಯಲ್ಲಿ
ಎಳೆಯಸುಗೆ ಮರದಲ್ಲಿ ಜಳಕ ಹಾಕುರದಲ್ಲಿ
ಸಂಪಿಗೆಯ ತರಳೊಳ್ ಸೊಂಪಿಡದ ಸುರೈಯೊಳ್
ಪಾದರಿಯ ಬನದಲ್ಲಿ ಮಾಧವಿಯ ಲತೆಯಲ್ಲಿ
ಏಳಕಬಕಳ ತರಹನಿಗದಾರ್ ವೆಗಳೊಳ್ ದಳಪಳ
ಕಸುಮವಿಧಿತ ವಿಟಪಂಗಳೊಳ್
ಪೂಗೈಯ್ಯ ಬಂದ ಅಬಲೆಯರು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದರಂ”

ಇಂತಹ ಸುಂದರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಸೃಷ್ಟಿ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕರನ್ನು ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುವಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನ ವಿರುವಂತೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮಲಪ್ರಭಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದು “ನವಿಲಾ ತೀರ್ಥ” ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ. ಅದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಮಹಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಕಂಟಾಕ್ಯುದಾರರನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಏತಕ್ಕೆ ಕರೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಭಾರತೀಯರು. ನಮಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ ಬೇಡ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೇ ತಜ್ಞರಿರಲಿ, ಎಲ್ಲೇ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿರಲಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಯಥೇಚ್ಛ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ನಾಡನ್ನು ಸುಂದರ ನಾಡನ್ನಾಗಿ ಮಾಡೋಣ; ನಮ್ಮ ನಾಡು ಸರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕೆಂಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡೋಣ. ಅದುದರಿಂದ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯ ಸ್ತುತಾರ್ಹವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲೂ ನಾವು ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವನೆ ಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು; ಅಂತಃಕರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಜನ ತಜ್ಞರನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಮಹಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವರು, ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇವರು ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ತಜ್ಞರು ಹೊಗಳುವಂಥ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಬಂದು ನೋಡುವಂಥ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಹಭಾಷ್‌ಗಿರಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಕಾಳಿ ನದಿ ಮಹಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇವರು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಮಹಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಕಾರ್ಯಕುಶಲತೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೊಗಳಲೇಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸ ಕೊಡುತ್ತಿರುವರು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಇಲಾಖೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗಿ ಮಂತ್ರಾಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಒಪ್ಪುತು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ, ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ,

ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಕೊಡ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸತ್ತುಹೋದರು ! ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಾಯ ಕಲ್ಪವಾಗಬೇಕು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಇರುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಭರವಸಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೊಂದು ಉತ್ತಮ ವರ. ಈ ಯೋಜನೆ ಬಡವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ಕೊಡುಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಾಯಂ ಆಗಿ ಜೂನ್-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡುವ ರಸ್ತೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ; ಹರಿದಿನರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಊರಿನ ರಸ್ತೆಗಳು ತನ್ನಂತಾನೆ ಹಸನಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು “ಕಾಮಧೇನು” ಎಂದು ಕರೆದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾದೀತು. ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಕಾಮಧೇನುವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತರಣಾಧಿಕಾರಿ, ತಹಶೀಲ್ದಾರ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಮುಂದುವರಿಯಲೇಬೇಕು. ಈ ಯೋಜನೆ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೂ ಹರಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು, ಡೈರಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವೆಟರ್ನರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದಿ ಬಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ೯೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವೇತನವಿದ್ದರೆ ವೆಟರ್ನರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ೬೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವೇತನವಿದೆ. ಈ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಓದಿರುವುದು ಒಂದನ್ನೇ. ಆದರೆ, ವೇತನದಲ್ಲಿ ಮೂಲತಾಯಿ ಭೋರಣೆ ಸಲ್ಲದು. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬಾರದು, ವೆಟರ್ನರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ೯೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವೇತನ ಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ೯೦೦ ರೂಪಾಯಿಗೂ ೬೦೦ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಬರುವ ೭೫೦ನ್ನು ಅವರ ವೇತನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರಪ್ಪ. — ಎಳೂವರೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಕೆ. ತಕ್ಕೇಡ್ — ೭೭೫ ಹಾಕಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ತರಬಾರದು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯ ಇದ್ದರೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಇಳಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಏರಿಸುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ತಾರತಮ್ಯ ತೆಗೆದು ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಭಾಗರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರ ತಜ್ಞರು ಸ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸುವುದನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡನ್ನು ನೀರು ಸಿಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಿ ಹಾಳು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೨೦-೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಾವಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ವ್ಯವಹಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ತಾವು ತಜ್ಞರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕಳ್ಳಿಯ ಮುಗ್ಧ ಜನರನ್ನು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ, ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಾಸಕರಾಗಿ ಏನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ನೀರು ಸಿಗತಕ್ಕ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಬಡಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೫-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇನ್ನು ಮೈನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಲ್ಲು ತೆಗೆಯ ತಕ್ಕ ಉಪ್ಪಾರ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಘ ಇದೆ. ಆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ೫ ವರ್ಷದಿಂದ ಪರ್ಮಿಟ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಕೇಳಿದರು ಮೈನ್ಸ್, ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಕಡೆ ಹೋಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ

ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕಲ್ಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಉಪ್ಪಾರ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಸುಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಪರ್ವಿಟ್ ಕೊಟ್ಟು, ಉಪ್ಪಾರ ಜನಾಂಗವು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸವದತ್ತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಉಪ್ಪಾರ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ತಾವು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ತಾಯಿಖಾತೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ತಾಯಿ ಖಾತೆ ಅಂದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆ, ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆಗಳಿಗೂ ಇದು ತಾಯಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಇದು ತಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಖಾತೆ ಇದು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೋಂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ನಾವು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಈ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೇನೋ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತಾಯಿ, ನನ್ನ ಧರ್ಮ ಪತ್ನಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಊಟ ಹಾಕಿ ನಮಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವು ನೀತಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ, ಹಾಗೆ ಈ ಖಾತೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಪತ್ನಿ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ತಾಯಂದಿರ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ನಾವು ವಿಶ್ವಾಸ ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಅವು ರಿಯಾಲ್ಟಿ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇವತ್ತು ಗೃಹಖಾತೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾಯಿದೆ ಗಳು ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗುತ್ತವೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಜಾರಿ ಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಬಂದರೆ, ದೋಷ ಕಂಡರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾದರೆ ಕೂಡಲೇ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇವೆ. ಈವತ್ತು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಎಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಇವತ್ತು ಅವನ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಎಲ್ಲ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕವನು ಅವನೇ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ನಾವು ಗೌಣವಾಗಿ ಕಾಣಬಾರದು. ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಖಾತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಖಾತೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಪೋಲೀಸು ಪೇದೀಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ೦೨೦ ಕಲಮ್ ಪ್ರಕಾರ ಮರ್ಡರ್ ಕೇಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಗಂಗಾಧರನಾರವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು ; ನಾನೂ ಕೂಡ ೨೪ ವರ್ಷ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದೆ, ಎಫ್.ಐ.ಆರ್. ಇಲ್ಲದೇ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ವರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಕೇಸುಗಳು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಮೇಲೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಶಾಸಕರುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಫಸ್ಟ್ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗು ತ್ತವೆ, ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆ ಏಪಿಸಿ, ಮತ್ತು ಸಿಆರ್‌ಪಿ ಗಳಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯವರು ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಕಾನೂನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಬಲೆಯರು, ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದ ಜನರು, ಒಡವರು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇಂಥ ಕಾಯಿದೆ ಪುಸ್ತಕ ಗಳು ಇವೆ. ಒಂದೆರಡು ದೋಷಗಳು, ಆಗಿರಬಹುದು. ನಾನು ಇಲ್ಲ ಅಂಥ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಾಗದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಅಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಅರಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಆರೋಪಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ; ತತ್ಸಂಬಂಧದ ಕೇಸು ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿಲ್ಲ, ನಾನೂ ಸಿದ್ಧ ಆರೋಪಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ರೀತಿಯಿಂದ, ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದೇಶ ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥನನಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ರಾಜ ಇರುತ್ತಾನೆ, ರಾಜನಿಗೆ ಸುಂದರಿ ರೂಪವತಿಯಾದ ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳು ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಮಗಳಿಗೆ ಲಗ್ನ ಮಾಡಲು, ಅನುರೂಪನಾದ ವರನನ್ನು ಹುಡುಕುವಂತೆ ಪ್ರಧಾನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆ

ಯಂತೆ ಪ್ರಧಾನಿ ಅನುರೂಪನಾದ ವರನನ್ನು ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ೩೨ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪಡೆದಿರುವಂತೆ ವರನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಮಹಾಪ್ರಭು ಈತನಿಗೆ ೩೨ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರಾಜನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು. ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಭೋಜನ ಹಾಕಿಸಿ, ಹೂವಿನ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಮೇಲೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಮದುವೆ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಧಾನಿಯವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಎರಡು ವಿದ್ಯೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರಲ್ಲ. ಆ ಎರಡು ವಿದ್ಯೆ ಯಾವುದು ? ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ತಿಳಿದವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ಎರಡು ವಿದ್ಯೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ ಅಯ್ಯೋ ನಮಗೆ ೩೦ ವಿದ್ಯೆ ಬೇಡಯ್ಯ, ಈ ಎರಡು ವಿದ್ಯೆ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ರಾಜ ಹೇಳಿದ ನಂತೆ. ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಗಂಗಾಧರನವರು ಸ್ವತಃ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ತಿಳಿದವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಕೇಳುವಂಥ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ ತರುತ್ತದೆಂದು ಅಶಿಸಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು ಮಂಡಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೈತ್ತೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮಂಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI B.B. SAYANAK (Belgaum).—Mr. Chairman, Sir, the Chief Minister has tabled 15 Demands. The chief Minister of Karnataka is holding highest number of departments in India. There is also one Demand tabled by the Minister of State for Minor Irrigations. I want to oppose them,

I am glad today because the large number of members of the ruling party are attending the session to-day. Even the officers' Gallery is full of officers because the Chief Minister is here. Otherwise, only the Minister whose Demand is before the House will be present in the Assembly and no other Minister will be present.

Sir, first of all, I would like to say a few words about the functioning of the Police Department in Belgaum. I have a bad experience about its functioning in Belgaum. Police is a guide to the public, police is the protector of the public property and the police should maintain law and order. Police should not be vindictive or prejudicial. All these qualities are not found in the Police in Belgaum and in the border area.

A Police Constable is getting about Rs. 300/- per month and this is very meagre amount. A peon in a Nationalised Bank is getting about Rs. 600/- to Rs. 800/- per month. All of us are reading in the Newspapers what is going on in Punjab and Madhya Pradesh formerly, only the labour used to go on strike to ventilate their grievances. In Punjab the Police went on strike because they are not getting good salary, and the Government was paralysed. The same thing is going on in Bhopal also. This should not repeat in Karnataka and other States. Therefore, I urge upon the Government to increase the salary of Police Constables to at least Rs. 500/- per month. In the Police Departments in Belgaum the higher officers,

D.I.Gs, Superintendents of Police, Deputy Superintendents of Police, are functioning well, But the Sub-Inspectors and Police Constables are somewhat vindictive and prejudicial.

On the first of November every year, the M.E.S. observed a block-day and the Government observed the Rajyotsava Day. The Superintendent of Police, Belgaum, requested me that the two processions should not start at the same time and should not clash. I readily agreed and said 'we have no objection'. We are giving full co-operation. The Rajyotsava procession had been fixed to be started at 8-00 A.M., and therefore we agreed to start our procession at 9-00 A.M., so that the two processions may not clash. I also said that our procession will first go to Shahpur, Tilakwadi and then come to Belgaum. All these years nothing had happened on 1st November procession. This year our cycle procession started from Sambaji udyan, and the Inspector General of Police and the Additional Home Secretary knew the place. In our procession there were 5000 processionists and the procession was about one mile long. We covered three-fourths of the route or $3/4$ of the city peacefully without any agitation. When the procession come to Brindavan Hotel in Marthi galli one stone come from Brindavan Hotel and a Policeman was hit. I was in the procession, my friend Sri P.A. Pawash, M.L.A., and Sri Astekar M.L.A. were also there in the procession. Then the Police, without giving any warning, started lathi charge and hundreds of our processionists were injured. Where was the necessity for such a lathi charge? The Policemen were there on both sides of the procession. As Brindavan was a trouble-spot, the Superintendent of Police used to post at least 12 Constables and two sub-Inspectors to that area. Our procession was on cycles. A cyclist cannot throw a stone. I told the Superintendent of Police that it is highly impossible for a cyclist in procession to throw a stone, and if necessary I requested him to come with me on a bicycle to have the experience. All these things happened because of the Rajyotsava procession and after the meeting was over the police took advantage of the pelting of stones. They started lathi charge and many leaders of the Maharashtra Ekikarana Samiti were injured. When the procession reached Ganapetgalli the Secretary of the M.E.S. was injured. When procession reached chavetagalli. Then I got the information that there was lathi charge. I could not go there because I was in the front and I should be there till the procession ended. The police brought three cyclists in a rickshaw and they were showing that those were the persons who were injured. I told him that he had done some injustice to the processionists and started lathi charge unnecessarily and created a problem in Belgaum. After the procession I went to the Superintendent of Police and discussed. He had

no reply to give. This is the attitude of the police department in Belgaum. During the Rajyotsava procession they have removed three marathi name boards and no action was taken. Why? When they removed the Marathi board cases should have been booked against those persons. The police caught them but no action is taken. When Smt. Indira Gandhi was expelled from Lok Sabha on 19th December there was an upsurage agitation and people took out procession. I say it was pre-planned and intentional agitation. In Belgaum from 19th to 21st there was no agitation. There was no satyagraha. But on 22nd knowing full well that Belgaum is a peaceful city the Hon. Minister Sri A. B. Jakanur rushed to Belgaum and gave a hint to Sri Takkad and other M.L.As. There was a ban on taking out processions etc., under Section 35 of the Police Act. One Sri Hanamannawar City Improvement Trust Board chairman Sri Shivajikakatkarkar who is a paid servant of Chief Minister were in the satyagraha. When there was a ban under section 35 of the Police Act, how did they allow this satyagraha and why were they not arrested immediately? They were taken in a van and the Superintendent of Police at the Market Police Station offered tea and some sweetmeats of these satyagrahis and they were sent to their respective houses in the police van. This is the treatment given to the satyagrahis. Why such an attitude towards the congress people or congress M.L.As? In Belgaum the agriculturist wanted to have support price for paddy and they started satyagraha. They stopped the vehicles on the road. About 1200 agriculturists offered satyagraha and the police department have arrested them and they were sent to jail. They were not given food and they were sent to the court the next day and they were convicted for and they were in jail for two days, I want to ask the Government why such a discriminatory treatment was given to agriculturists?

One other instance that I wish to bring to the notice of the House is on the 1st May there was a procession of Shiva Sena and the procession was peaceful. They submitted a Memorandum to the Deputy Commissioner and there was a meeting outside the Deputy Commissioner's Office. I addressed the meeting first and after my address six or seven Kannada people among the police shouted slogans against the M.E.S. and Shiva Sena. But the police did not book any case against those persons. Why is such a discrimination shown to the Kannada people? I want to ask another thing to show how the Marathi people are treated in Belgaum and border areas. One person by name Bandu Ghatge was arrested on the charge of theft. He was going to Bombay He was caught by the police and brought to Belgaum and sent to custody. It was a sad and pathetic sight to see that boy's hand and feet were tied with chain. He was in that

condition for three days. I took out a procession in front of the police station and only then they removed the chain. This is the treatment the police department is giving to marathi people. If a person speaking marathi is riding a cycle without light, he is taken to the police station. If a person speaks marathi a case is filed against him. If one speaks Kannada he is let out. Why do they show such an attitude towards us? Marathi people are the citizens of this country. I do not know why such a discriminatory treatment is shown towards a Marathi man.

There are so many thefts in the primary schools. The Hon. Minister Sri Subbaiah Shetty yesterday said that 15 cases were there and they have investigated only 5 cases. They have booked 5 cases and in respect of the remaining ten cases nothing is done. The police department is supporting the bootleggers and they are taking advantage of the school buildings to commit thefts in schools. I request the Government that they must be impartial. One boy by name Sivaji Lohar was missing from 18th. Three months passed and there was no trace. It is shameful on the part of the police department that they are not able to trace that boy. The parents are crying and I have sent a call attention notice in this connection.

In the matter of murder cases proper investigations are not done. The police are taking money from the accused and release the culprit. These things are going on because investigations are not properly done, evidences are not proper and panchnamas are not proper. The panchas are the tauts of the police department. The courts do not believe the evidences produced before them because investigations are not properly done so murder cases are acquitted. I request the Government to instruct the officers properly. If there is a murder case you must have a good investigation and they must see that case ends in conviction. That must be the instruction to the police department. In Belgaum in Bapatgalli there was a murder case and 24 persons were arrested. Even children of 10 years were arrested and after taking Rs. 500 from each persons the police have released 16 persons from their custody. The police are interested only in money. Regarding the offences of pickpockets the police constables know who are those persons that commit pickpockets and they are not booking cases. There is one person by name Shankar who is a notorious thief, He was arrested but immediately released. When I asked why he was released, they said "no no we are bringing that man". That person is such a clever fellow that he is never caught by the police and is committing offences of pick pocket. The police department have also a hand in it.

Offences of imprality are going on in many lanes. Lady constables go every morning only to collect money. If that is the position, how can they book cases, when the department is corrupt nobody will book a case.

I will now take up the subject of election. Elections must be fair. Two months prior to the date of election the party in power must resign. The Ministry must be dissolved if we desire to have impartial elections. I am saying this not only in respect of States but in respect of the Centre also. In my own case, in the voters' list there were names of 5000 persons. Sriyuths C. N. Patil and Kittur too objection to the voters list. The voters attended the court and when the Sub Division Magistrate asked about the age of persons they gave evidence that they are not seen them. In that process the name of some hundreds of persons were eliminated from the voterslist, the only reason being that they were marathi people. In spite of that I am elected.

SRI A. B. JAKANUR. — There was no Ministry at that time.

SRI B. B. SAYANAK. — He is under the wrong impressions. Four months prior to the election they filed objections. The Hon. Minister does not know anything about the voters list.

I suggest that identity cards should be given to the voters because there are so many bogus voters in a constituency and all will not be easily identifiable. I request the Election Commission to give identify cards to the voters.

Coming to the question of tours of Ministers, we see ministers are always on tour. The Hon. Chief Minister Sri D. Devaraj Urs is the champion of minorities. I request that he must be in the headquarters for at least five days in a week. He can have his tour programme on Saturday and Sundays and do some file work. You must clear up the files and give justice to the public.

In Government service there are instances where an officer dies while in service. After his death the heirs are pleading for a job. The Finance Department and the General Administration Department are raising a number of objections saying that a sum of Rs. 10 000 is given and pension is given and why he should be taken to service. I want to make a request that whether a person who dies is rich or poor, one of his heirs must be given a job irrespective of other benefits that he is entitled to.

SRI D. DEVARAJ URS. — That is there. You mean that one of the members of the family should be taken ?

SRI QAMARUL ISLAM.— No, there is a ceiling of Rs. 460. In a number of genuine cases they have taken objection saying that a person who died was drawing more than Rs. 460.

SRI B. B. SAYANAK — When a Government servant dies while in service, his heir gets Rs. 10,000 plus pension. When the heir requested for taking him to service the Finance Department and the G.A.D. have taken objection as to why he should be appointed as pension and a sum of Rs. 10,000 has been given.

At the time when Smt. Indira Gandhi was expelled from the Lok Sabha there was some trouble the Chief Minister and the Leaders of the opposition sat together and took a decision that a District Judge should be appointed to make an enquiry. In this connection I want to bring to your kind notice about Jamkhandi incident. The people unnecessarily burnt a ginning factory of one Manik Shah and looted a medicine shop and some other shops. All these shops belong to Marathi people. Why did they do it? They did so because the people did not support the Congress (I) party.

Regarding this Legislature Secretariat. I cannot understand why such an extension is being given to some Secretaries though they have completed 55 years of age. By giving such extension of service, the right of other officers will be deprived for promotion. If you want to give extension you please extend the age limit upto 58 years or strictly follow the rules in respect of all.

Then about watch and ward staff. They are getting their uniforms once in four years. Why don't you give it every years? When you are spending lot of money to this Demand, you must give the uniform to watch and ward staff every year.

Regarding Jails when the present IG was there in Belgaum, he used to give good food to the prisoners. He is a good officer. In Jails they are manufacturing furniture and blankets. But those people are getting very low remuneration. You must increase the remuneration of these convicts who are doing this work in jail. Even in Civil hospitals you are not giving mutton whereas you are giving to prisoners in jail.

About electricity, it is my bad experience. I am in 5th floor. Exactly at 6 though there is power shortage, street lights of Raj Bhavan road will be burning throughout. Some members are also using the lights day and night and wasting energy. It is not correct. In Belgaum, there is always interruption and once or twice in a week there will be no electricity at all. In my Taluk, also though the agricultural crop is good, without electricity and shortage of

diesel we are facing lot of difficulties. This should be looked into, and precautionary measures have to be taken. With these words, I thank the Chair and conclude my speech.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮಯ್ಯ (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವರು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ನದಿಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ. ಬಹುಶಃ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ೧೮ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ತುಂಗ ಮತ್ತು ಬಭ್ರ ನದಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ.ಕೆ. ತಕ್ಕೇಡ್ ರವರು ಬರಗಾಲದ ದವಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಉಣಿಸಿ ಸಾಕಿವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ ಅಂತಹ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೋಡಬೇಕಾದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರಾಜಪುರದಲ್ಲಿ ೧೯೫೯ರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿ ಬದಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಒದ್ದಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತುಂಗ ಮತ್ತು ಬಭ್ರ ನದಿಯಿಂದ ಏತ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಉಣಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮತ್ತಿಕೊಪ್ಪ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ತಾವು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು ೬೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ೬೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಉಣಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತಾವು ಏನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉಳುವವನಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದು. ಹಾಗೂ ಆತನು ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜನತಾ ವಸತಿ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಇವತ್ತಿನ ಖಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೩೦ರ ವರೆಗೆ ೪ ಎಕರೆ ೩೮ ಗುಂಟೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ಕಮವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕಾನೂನು ಬದಲಾಗಿ ಅವರಿಗೇ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದುದು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ.

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವರಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವೇನೆಂದರೆ, ನೀರಿಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ನೀರನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರತಕ್ಕಂತಹ ನೀರನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಂಡರ್ ಗ್ರೌಂಡ್ ವಾಟರ್‌ನ್ನು ಟ್ಯಾಪ್ ಮಾಡಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ನಡೆದಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ತಕ್ಕೇಡ್ ರವರು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ

ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾಲಿನಾಡಿಕಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ನೀರು ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀರನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಏತ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಇದರ ಮುಖಾಂತರ ನಾವು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಸಹ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಚಂದ್ರೇಗೌಡರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೧೦೩೯ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಏತ ನೀರಾವರಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರನ್ ರವರು ಇವತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನಾದರೂ ಕುಳಿತು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ತಕ್ಕೇಡ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಥ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರನ್ ರವರು ಠಾಣಕೇಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಾದವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮೂದಲಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲವುಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ಇರುವುದು ಬರೀ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ, ಬರೀ ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಯನ್ನೂ ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಥವಾ ಏತನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರ ವಾದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅವರು ಹಾಕಿರುವಂತಹ ಕನ್ನಡಕ ಬಣ್ಣದ್ದು ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಆ ಕನ್ನಡಕ ದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಎಷ್ಟೊಂದು ಯೋಗ್ಯವಾದಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈವೊತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅನುಕಂಪ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲವರು ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅನೇಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಯು ಒಂದು ಸಿತಿ ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ಕೂಡ ಮಳೆ ಬಿಸಿಲು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವನ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಅನುಕಂಪವನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಪೋಲಿಸನವರನ್ನು ದೂರುವುದು ಒಂದೇ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಒಂದು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ರವರಾದ ಶ್ರೀ ಸಾಂಗ್ಲಿಯಾನಾಥರವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಚಟಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನಗಳು ಇದ್ದರೋ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದು ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ದೂರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಳ್ಳ ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದ ಯಾರ್ಯಾರು ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಜೂಜನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿರಬಹುದು ಇದೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ರವರಾದ ಶ್ರೀ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನ್ ರವರೂ ಸಹ ಇದೇ ತರಹ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಯವರೂ ಸಹ ಉತ್ತಮವಾದ ದಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ದೂರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಗಂಡಂದಿರು ಇಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಚಟಗಳನ್ನು ಆಡಿ ಏನು ಒಂದು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಮನಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೂರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಂದ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಪತ್ರಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಂದೀಖಾನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನುಚ್ಚು ತಾಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಂದೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪೈದಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು

ಹೇಳಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರೋ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಕೂಡ ನೋಂದಿರದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಯಾವ ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ತರದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳದೇ ಸುಮ್ಮನೇ ಈ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಮೂದಲಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ನಾವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಗಾದೆ ಅದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ! ಕೇಳಿ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

ವೇದಾಂತ ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭವಯ್ಯಾ |

ಪುರಾಣ ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭವಯ್ಯಾ |

ಆದರೆ ಕೈಗೆ ಬಂದ ಮಗ ಸತ್ತ ನೋಸೆಯೂ ಮುಂದೆ ಒಂದು ನಿಂತಾಗ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಇರುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ಹಾಗೆಯೇ ವೇದಾಂತ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು, ಹಾಗೆಯೇ ಪುರಾಣ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಓದಬಹುದು, ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದಾಗ ಕೊನೆಗೆ ಜೀವಂತದ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಅದೇ ರೀತಿ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ಅವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವಂಥಾ ಆಡಳಿತವನ್ನೂ ಸಹ ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಅಲ್ಲಿಗಿಂತ ಜಿನ್ನಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಂದ ಒಂದು ಜಳ್ಳೆಯ ಮಾತೂ ಕೂಡ ಬರಬೇಕು. ಹೋದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬೇರೆ ಏನೂ ಹೇಳ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಏನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಜಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭ, ತಾವೇ ಆಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಎಂದು ಅನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೆ ಏನಾದರೇ ನೀವು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ, ಅವಿರತವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬರುತ್ತೀರಲ್ಲಾ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜನಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ಸಾಯಕರೇ ಆಗಲಿ ಅವರ ಒಂದು ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಗಾಧರನಾರವರನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು ಅದೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೧೫ ಖಾತೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅವರು ಉರಿಸಲ್ಲೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲಾ ಅನ್ಯವ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರಲಿ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬೇಕಾದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ಅನ್ನವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಎರಡು ಅಂಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರು ಒಂದು ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಇಡೀ ಭಾರತದ ಅಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅಗತಕ್ಕಂಥಾ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಿಚಾರ ವಿದೆಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವಂಥಾ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ. ನಾನು ಅವರು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಬಹಳ ದಿನ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಬೇಕಾದಂಥಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಚಂದ್ರಗೌಡರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬಂದಂಥಾವರು. ಅವರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಖಾತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಅನುಭವ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಯಂತ್ರಕರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಊರಿನವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನ ಮನೆ ಗೊತ್ತು, ಜನ ಗೊತ್ತು, ಜಲ ಗೊತ್ತು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಖಾತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಯೇ ಬೇಕು. ಅವರು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸುಮಾರು ೬೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿನ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಯಂತ್ರಕರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಈ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದು ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನ ಈ ನೀರಿನ ಕೊರೆತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ತಮಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ಬಹುಕಾಲದ ಈ ಚೋಚ್ಚಲು ಬೇಡಿಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇತ್ತು, ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಚೋಚ್ಚಲು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತಾವು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಪಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಬಸವನಗುಡಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ನಾನಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪೈರಿ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು, ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂಕೂಡ ಈ ಡೈರಿ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ತೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಈ ಡೈರಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿದ್ದಕ್ಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನನಗೆ ತೋಚುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚು ದುಬಾರಿ ಆಗದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ನಡೆಸಬೇಕಾದಂಥಾ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸುವಂಥಾದ್ದಾಗಿದೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋಚುತ್ತದೆ. ಹಾಲನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾವರ ಮೇಲೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಈ ಬೆಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ದೂರುಗಳೂ ಸಹ ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ಈ ಪೋಲೀಸರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ ಕೆಲವರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥಾ ಪೋಲೀಸರ ಒಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿ ಏನು ಇದೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶುಭ ಸೂಚನೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬೇಲೆ ಎನ್ನುವ ಹೊಲ ಮೇಯಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಯಾರು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಂದು ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರೇ ಈ ದಂಗೆಯನ್ನು ಏಳತಕ್ಕಂಥಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆದರೆ, ಇನ್ನು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾದೀತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪೋಲೀಸರು ಈ ಚಳುವಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವರು ಆಪ್ಪೇ ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿ ಆ ಪೋಲೀಸನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲತೆ

ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಈವೊತ್ತಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಮೊದಲೇ ಅವರಿಂದ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥಾ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಮ್ಮದು ಇದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
೬-೦೦. ಪಿ.ಎಂ

ಪೋಲೀಸರ ಜೀವನ ಅಷ್ಟು ಸುಖವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ದಿನಗಳು ಮಕ್ಕಳು ಬಿಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಜೆ ಮಲಗಿದ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಪೋಲೀಸರ ಸಂಸಾರ ಸುಖಮಯವಾದ ಸಂಸಾರ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಿದೆ. ಪೋಲೀಸರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಂದೆಯಾದವರಿಗೂ ಸಹ ಸೇರಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಇವರಿಗೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಾಠ ಹೇಳಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್, ಪ್ರಮೋಷನ್, ವೇತನ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ಬಗೆಯೂ ಸಹ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ಸಾಕೇ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಬೇಕೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರಾದರೂ ಸಹ ಒಬ್ಬರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎಂಥಾದ್ದು ಎಂದು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

SRI B. B. SAYANAK.— I raise on a point of order. Now the time is up and we have to adjourn. We are sitting from 12 O' Clock. We are going to discuss all these demands for three days. Let the hon. Member Sri Shamanna may continue his speech tomorrow, because we are tired.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.— He will take some more time. He is a Senior Member of the House. He always makes very profitable speech. Let him continue tomorrow.

MR. SPEAKER.— Profitable to whom ?

SRI A. LAKSHMI SAGAR.— To the citizens of the State.

SRI T. R. SHAMANNA — It may not be possible for me to finish my speech to-day. I will not be able to do full justice if the sufficient time is not give. Please allow me to continue my speech tomorrow.

SRI D. DEVARAJ URS.— Members atleast could have patience because within three days, we have to finish it, and so many demands are there. Let him take even 15 minutes more and I would request the House to sit till the hon. Member who has started completes his speech.

SRI B. B. SAYANAK.— We are discussing these demands for three days. Let him continue tomorrow.

SRI D. DEVARAJ URS.— Some times we sat upto 8 O' Clock. To day only they don't have the patience to sit for some more time.

MR. SPEAKER.— It happens once in a way. We should have patience.

SRI B. B. SAYANAK.— Let him speak tommorow. We can sit some more time tomorrow.

SRI D. DEVARAJ URS.— The hon. Member can complete his speech to-day.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.— ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರದೇ ಆದಂಥ ಸ್ವಂತ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಹಾಲಿಡೇಸ್ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ಇವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ನಿಶ್ಚಿತಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ್ನೇಯದೇಶದ ಜನರು ಏನಾದರೂ ಅದರ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ರಾತ್ರಿಯಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ರಜೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪೋಲೀಸರು ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಲಾಟೆಗಳು ಆದಾಗ ಕಲ್ಲುಗಳ ಏಟನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕು, ಮತ್ತು ಕೈ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೂ ಇವೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ರಿಸ್ಕ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಚಳುವಳಿಗೂ ಇವರು ಕೈ ಹಾಕದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳ ಹಾವಳಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ, ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸೋತು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸರು ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಮಾಮೂಲಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇವರು ಕ್ಲಬ್‌ಗಳವರಿಂದ ಮಾಮೂಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಅಕ್ರಮಗಳ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿಗೂ ನಮ್ಮ ಪೋಲೀಸರ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಇದೆ. ಇವರ ಕುಮ್ಮಕ್ಕಿನಿಂದಾಗಿ, ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನವೂ ತಪ್ಪಿ ಬಡ ಜನರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಡತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸರ ಮೇಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಸೂಳಗಾರಿಕೆಗೂ ಸಹ ಪೊಲೀಸರಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ ಗ್ಯಾಂಬಲಿಂಗ್‌ಗಳು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚಿಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಕಾನ್‌ಟೇಬಲ್‌ಗಳ ಮೇಲೂ ಬಾಯಿಗೆ ಒಂದ ಹಾಗೆ ಬೈಯುವುದು, ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕಾನ್‌ಟೇಬಲ್‌ಗಳು ನಾಗರಿಕರೊಂದಿಗೆ

ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ ಸಹ ಸಭೆ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವರು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಸಹ ನಾಗರಿಕರೊಂದಿಗೆ ಮರಾಧೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ ಇದೆ.

ಜೈಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ೧೯೩೦ನೇ ಇಸವಿ ಯಲ್ಲಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅನುಭವವನ್ನು ಮರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ ಎರವಾಡ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಇಟ್ಟಾಗ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ತರಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಡೆದರು.. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಟೈಮ್ ಪ್ರಕಾರ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಲ್ಯಾವಟರಿಗೆ ಹೋದರೂ ಸಹ ನಾವು ೧೦ ನಿಮಿಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೂಡುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೂತರೆ ಹಿಂದೆಗಡೆಯಿಂದ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಉಟಾವ್ ಉಟಾವ್ ಎಂದು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ನಾನದ ತೊಟ್ಟಿ ಇತ್ತು. ಆ ತೊಟ್ಟಿಯ ಬಂದು ಕಡೆ ೧೫ ಜನರು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ೧೫ ಜನರು ಕೂತುಕೊಂಡು, ಪೋಲೀಸಿನವರು ಡಬ್ಬಾ ದಾಲೋ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡಾಪುರ ಜೈಲಿಗೆ ಮರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಮಗಲ್ಲಾ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಯನ್ನು ಬೋಳಿಸುವಾಗ ತಲೆ ಮತ್ತು ಮುಖದ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಓಪನ್ ಜೈಲ್ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಸಹ ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಜಪುಟಾನ್, ಹಾಗೂ ಮರದ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಾದಾಡುವ ಖೈದಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಅದರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಮಾನ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಅವರು ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಖೈದಿಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಮೇಲೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಕಳ್ಳತನ ಮುಂತಾದ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಬ್-ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ದುಡ್ಡಿನ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಬ್-ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ೩೦ ರಿಂದ ೪೦ ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗಿದೆ.

SRI C. M. ARUMUGHAM,-- Mr. Speaker, Sir, hon. Member was referring to the Public Service Commission. I want to inform this House that Sub-Inspector are not recruited by the Public Service Commission.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.— ಅಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರನ್ನಾಗಲೀ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಒಂದು ಆಹ್ವಾನಿತ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಕೂಗು ಇರುವುದರಿಂದ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದು ಬೇರೆ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಎಲ್ಲೆಯೇ ಆಗಲೀ, ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ರಿಜರ್‌ವೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನುಳಿದ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಆದೇಶ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಕನ್ನಡ ರೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಫಿಜರೀಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಸೀಟ್‌ಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ೫೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೈಕಿ ಮೀನುಗಾರರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಹ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮೀನುಗಾರರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಸೀಟ್‌ಗಳು ಸಿಗುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಡೀಪ್ ಫಿಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಲಾಂಡ್ ಫಿಸಿಂಗ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರುಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಮತ್ತು ಫೈಲ್‌ಗಳು ಜಾಗೃತ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ದೂರು ಸಹ ಇದೆ. ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸ ಒಂದು ಫೈಲ್ ಇರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೇಸ್-ವರ್ಕರ್‌ವರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಒಬ್ಬರು ಫೈಲ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಒಂದೇ ಕಡೆ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಫೈಲಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಬೇರೆಯವರ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ಒಪ್ಪಿಡ ವನ್ನು ತರಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋಗಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಚುರುಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಂತಹವರು ಹೋಗಿ ಒಪ್ಪಿಡ ತರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು, ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ರೀತಿಯ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಆಗಬಹುದು, ಆದಕಾರಣ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚುರುಕಾಗಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಚಾರಿಟಬಲ್ ಇನ್‌ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ಸ್ ಇನ್‌ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ವರಮಾನ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಖರ್ಚನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.— ಈ ವಿಚಾರ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.— ಮಾನ್ಯ ಬಸವಯ್ಯನವರು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇ * ದಿನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರಿಗಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅವರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವರು ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನಸಭದ ಮುಂದೆ ಈ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲು ಜಾತ್ರೆಯಂತೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರುಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟಿ ಕೇಷನ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಮಾರನೇ ದಿವಸ ೧೫೦ ರೂ. ಗಳಿಂದ ೨೦೦ ರೂ. ಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣ ಪಡೆದವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಯಾರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಿದೆಯೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಈ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ನೀಡಿದಂತೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ ನಾನಾದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟೇ ಖಾತೆಗಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವುಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು. ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ೩ ಜನರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬರೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಗ್ರಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಈಗ ನನ್ನ ವಯಸ್ಸು ೬೮. ಅಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನನಗೆ ವಯಸ್ಸು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಓಟುಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಓಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಓಡಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಭಿಷ್ಣು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ರಾಜಕೀಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ತಾವು ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಾನು ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಹೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜಕೀಯ ಹಮ್ಮುಸವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಯಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಅವರ ಅವಸರವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKKR.— In the afternoon when the Hon. Minister for Law and Social Welfare was speaking, he said that *****

I expunge them. The House now stands adjourned and will meet tomorrow at 12 noon.

The House adjourned at Twentyseven Minutes past Six of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Wednesday the 23rd May 1979.

** Matter expunged as ordered by the Chair.